

חק לישראל – פרשת שלח יום ב'

תורה – במדבר פרק ח'

- (ז) לְמִטָּה יִשְׁטָכֶר יִגָּאֵל בֶּן יוֹסֵף: (ח) לְמִטָּה יִשְׁטָכֶר יִגָּאֵל בֶּן יוֹסֵף: (ו) לְשִׁבְטָא דְיִשְׁטָכֶר יִגָּאֵל בֶּר יוֹסֵף:
 (ח) לְמִטָּה אֶפְרַיִם הוֹשֵׁעַ בֶּן נוּן: (ח) לְמִטָּה אֶפְרַיִם הוֹשֵׁעַ בֶּן נוּן: (ח) לְשִׁבְטָא דְאֶפְרַיִם הוֹשֵׁעַ בֶּר נוּן:
 (ט) לְמִטָּה בְנִימֵן פִּלְטִי בֶּן רְפוּא: (ט) לְמִטָּה בְנִימֵן פִּלְטִי בֶּן רְפוּא: (ט) לְשִׁבְטָא דְבְנִימֵן פִּלְטִי בֶּר רְפוּא:
 (י) לְמִטָּה זְבוּלֹן גְּדִיאֵל בֶּן סוּדִי: (י) לְמִטָּה זְבוּלֹן גְּדִיאֵל בֶּן סוּדִי: (י) לְשִׁבְטָא דְזְבוּלֹן גְּדִיאֵל בֶּר סוּדִי:

נביא – יהושע פרק ב' ז'-ז'

- (ז) וְהָאֲנָשִׁים רָדְפוּ אַחֲרֵיהֶם דְּרָךְ הִירְדֵן עַל הַמַּעְבְּרוֹת וְהִשְׁעֵר סָגְרוּ אַחֲרֵי כָאֲשֶׁר יֵצְאוּ הַרְדָּפִים אַחֲרֵיהֶם: (ז) וּגְבִרְיָא רַדְפוּ בְּתַרְיָהוּסָן אוּרַח יִרְדְנָא עַד מַגְזַתָּא וְתַרְעָא אַחְדוּ בְּתַר דְנַפְקוּ רַדְפִּיא בְּתַרְיָהוּן:
 (ח) וְהָמָּה טָרַם יִשְׁכְּבוּן וְהִיא עֲלֵתָה עֲלֵיהֶם עַל הַגָּג: (ח) וְאִינוּן עַד לֹא שְׂכִיבוּ וְהִיא סְלִיקַת לִוְתָהוּן לֵאגְרָא:
 (ט) וְתֹאמַר אֵל הָאֲנָשִׁים יִדְעֵתִי כִּי נָתַן יְהוָה לְכֶם אֶת הָאָרֶץ וְכִי נִפְלְאָה אִימַתְכֶם עֲלִינוּ וְכִי נִמְגַּו כָּל יִשְׂבֵי הָאָרֶץ מִפְּנֵיכֶם: (ט) וְאִמְרַת לַגְּבִרְיָא יִדְעֵנָא אֲרִי יֵהָב יִי לְכוּן יֵת אֲרַעָא וְאֲרִי נִפְלַת אִמְתְּכוּן עֲלֵנָא וְאֲרִי אַתְּבְרוּ כָל יֵתְבֵי אֲרַעָא מִן קַדְמִיכוּן:
 (י) כִּי שָׁמַעְנוּ אֶת אֲשֶׁר הוֹבִישׁ יְהוָה אֶת מִי יָם סוּף מִפְּנֵיכֶם בְּצֵאתְכֶם מִמִּצְרַיִם וְאֲשֶׁר עָשִׂיתֶם לְשֵׁנֵי מַלְכֵי הָאֲמֹרִי אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הִירְדֵן לְסִיחוֹן וּלְעוּג אֲשֶׁר הִחְרַמְתֶּם אוֹתָם: (י) אֲרִי שְׁמַעְנָא יֵת דִּיבֵשׁ יִי יֵת מִי יֵמָא דְסוּף מִן קַדְמִיכוּן בְּמַפְקָכוּן מִמִּצְרַיִם וְדִי עֵבְדְתוּן לְתַרִין מַלְכֵי אִמּוּרָאָה דִּי בְעֵבְרָא דִירְדְנָא לְסִיחוֹן וּלְעוּג דִּי גְמַרְתוּן יֵתְהוּן:

רש"י

- (ז) על המעברות – מקום מעבר המים, מואב, והירדן מפסיק צינחיס. והשער סגרו שזו סכרית שחזרו לאחוריהם אל ערבות – השוערים:

כתובים – תהילים פרק מב' ה'-ח'

- (ה) אֵלֶּה אֲזַכְרֶה וְאֲשַׁפְּכָה עָלַי נַפְשִׁי כִּי אֶעְבֹּר בְּסוּף אַדְדָּם עַד בֵּית אֱלֹהִים בְּקוֹל רִנָּה וְתוֹדָה הַמּוֹן חוֹגֵג: (א) אֲלִין נִיסיָא אֲנָא דְכִיר וְאֲשׁוּר עַל רַעִיוֹנֵי נַפְשִׁי כִּד אַעְבֵּר סְלָלָא בְּלַחְדֵי אַתְחִיל בְּמִשְׁרֵין דְצַדִּיקֵי עַד בֵּית מוֹקְדָשָׁא דִּי בַקְל בְּעוֹתָא וְתוֹשְׁבַחְתָּא אַתְרֵגוּשַׁת עַמְמִין דְאַתִּין לְמַחַג לִירוּשָׁלַם:
 (ו) מַה תִּשְׁתַּחֲוִי נַפְשִׁי וְתִהְיֶה עָלַי הוֹחֲלִי לְאֱלֹהִים כִּי עוֹד אוֹדְנֵנוּ יִשׁוּעוֹת פְּנִינוּ: (ו) מַה תִּתְמַכְּכוּן נַפְשִׁי וְתִרְגְּשִׁי עָלַי אוֹרִיכֵי לְאֱלֹהָא אַרוּם תוֹב אֲשַׁבְּחָנִיָּה בְּפוֹרְקָנָא דְמִן קַדְמוּי:

חק לישראל – פרשת שלח יום ב'

(ז) אֱלֹהֵי עָלְי נַפְשֵׁי תִשְׁתַּוְּחַח עַל כֵּן אֲזַכְּרֶךָ מֵאַרְצֵי יִרְדֵּן וְחֶרְמוֹנִים מִהַר מִצְעָרָה: (ח) אֱלֹהֵי עָלְי נַפְשֵׁי תִתְמַכֵּךְ בְּגִין כֵּן יִדְכַרְוֶנְךָ יִתְבִּי לְהֵלֵאָה בְּאַרְעֵי יִרְדְנָא וְיִתְבִּי טוּרֵי חֶרְמוֹנֵי וְעֵמָא דְקַבִּילוּ אוֹרֵייתָא בְּטוּרָא דְסִינֵי דְמִכִּיךָ וְזוּעִיר:

(ח) תְּהוֹם אֶל תְּהוֹם קוֹרָא לְקוֹל עֲנוּרֵיךָ כָּל מִשְׁפְּרֵיךָ וְגִלְיָךָ עָלְי עֲבָרוּ: (ח) תְּהוֹמָא עֵלֵאָה לְתֵהוֹמָא אֲרַעָא קְרִי לְקַל זֹלְחֵי מְרוֹזְבִיךָ הֵיכְנָא כּוֹלְהוֹן מִתְבָּרִיךְ וְגִלְלִיךָ עָלְי עֲבָרוּ:

רָשׁ"י

אזכרה ע"ש) עולם המון חוגג ושוטף כנהר, ומ"ח לשון יוני שקורין לזכרי' מים חוגגין: (ו) תשתוחחי – לשון כי שחה לעפר נפשנו (תהלים מ"ד) ושח כשהוא מדבר על מתפעל התי"ו חולקת את אותיו' שרשי התיבה כדרך כל תיבה שיסודה שי"ן בתחלת'. הוחילי – המתניני וכפי לגאולה:

(ז) אזכרך מארצ' ירדן – ממה שעשית לנו בירדן והרי חרמון אחר כל הכעס שהכעסנוך בשטי', הוצפת לנו את הירדן. מהר מלער – מהר סיני שהוא לעיר לשאר ההרים אחר שהכעסנוך בו במעשה העגל סלחת לעווננו והלכת עמנו, כל אלה אני זוכר' שמנעת מלהטיב לי וגזרותיך מתחדשות עלי זו אחר זו:

(ח) תהום אל תהום קורא – כרה קוראה לחברתה. לקול לנויך – טישקנאל"ש בלעז, המקלחים עלי פורענות כמים שוטפים עד כי כל משצריך וגליך עלי עברו, משצריך לשון גלי ים על שהיה גליו עולים למעלה ומשצרים ונופלים:

(ה) אלה אזכרה, כי לעבור בסך – פשוטי"ה בלעז, את זאת אני זוכרת ונפשי משתפכת בזכרי עליית הרגלים שהייתי עוברת בגדודי בני אדם ומדדה עמהם עד בית אלהים. סך – לשון חשבון סך בני אדם, ד"ח סך לשון סכך וכוכה כלומר בעגלת לב שהיו מחופות כמין סוכה ושמן בלשון אגדה סקפסטאות ואסקופיטי. אדדם – אדדה עמהם כמו מדדי' עגלים וסייחים והאשה מדדה את בנה ותיבה זו משמשת כשתי תיבות, אדדה עמה' אטוויי"אמוץ שנבל"ח בלעז, ומנחם חזרו לשון ידידות כמו נתתי את ידידות נפשי בכף אויביה, ודוגש פתר אדדם לשון דממה וכן דום לה' והתחולל לו ופתרון אדדם אכלם ואחריש עד אבא בית אלהים זרנה כמו אשמרה לפי מחסום בעוד רשע לנגדי וכמו ואני כחרש לא אשמע וכאלם לא יפתח פיו ודם הוא שורש בתיבה. אדדם – אדדה עמהם כמו ולא יכלו דברו לשלום (בראשית ל"ז) דבר עמו בשלום. המון חוגג – שהיו הולכים לחוג, ועל ככה יסד הפייט (בשחרית פ' שקלים ציורק של אלה

משנה – פסחים פרק ג'

(א) אלו עוברין בפסח, בתח הבבלי, ושכר המדי, וחמץ האדומי, וזיתום המצרי, וזומן של צבעים, ועמלן של טבחים, וקולן של סופרים. רבי אליעזר אומר, אף תבשיטי נשים. זה הכלל, כל שהוא ממין דגן, הרי זה עובר בפסח. הרי אלו באזהרה, ואין בהן משום פרת:

רע"ב – (א) אלו עוברין – אלו מתצעים דהכי תנן לקמן שיאור יסרף ואף על גב מן העולם. דאף על גב דאין עוברים עליהם

חק לישראל – פרשת שלח יום ב'

דגן גמור על ידי תערוכת או חמץ נוקשה בעיניה, ור' אליעזר מוסיף אף תכשיטי נשים שהן חמץ נוקשה על ידי תערוכת סממנים אחרים. ובגמרא פריך, תכשיטי נשים סלקא דעתך, אללא עאימא אף טפולי נשים, סולת שגשים טופלות ומחברות על זשרון עם סממנין אחרים להשיר את השיער או להלבין ולעדן את בשר. ואין הלכה כר' אליעזר: כל שהוא מין דגן – מחמשת המינין, ומעורבין בהם מים, דאי אין בהם מים אללא מי פירות, קיימא לן דמי פירות אין מחמיצין: הרי אלו באזהרה – אם אכלן עובר בלאו: ואין בהם כרת – דעל חמץ גמור ענוש כרת, ואינו ענוש כרת על התערוכת, אבל לוקה על אכילתו ואם אכל כזית חמץ בתוך התערוכת בכדי אכילת פרס – אבל אם לא אכל כזית חמץ בתוך התערוכת בכדי אכילת פרס אינו לוקה מן התורה, מיהו איסורא מיהא איכא, דחמץ דפסח אוסר בתערוכתו בכל שהוא:

(ב) בַּצֶּק שֶׁבְּסֻדְקֵי עֵרְבָה, אִם יֵשׁ בְּזֵית בְּמִקּוֹם אֶחָד, חֵיב לְבַעַר. וְאִם לֹא, בָּטֵל בְּמַעֲוֵטוֹ. וְכֵן לְעֵנִין הַטְּמֵאָה, אִם מִקְפִּיד עָלָיו, חוֹצֵץ. וְאִם רוֹצֵה בְּקִיּוּמוֹ, הָרִי הוּא כְּעֵרְבָה. בַּצֶּק הַחֲרָשׁ, אִם יֵשׁ בְּיֹצֵא בּוֹ שִׁהְחִמִּץ, הָרִי זֶה אָסוּר:

מילתא, אם הקפיד עליו ועתיד ליטלו משם, חוץ צפני הטומאה בין יש בו כזית בין אין בו כזית ולא נחתא טומאה לעריבה. ואם לא הקפיד עליו ורואה בקיומו אפילו יש בו כמה זתים הרי הוא כעריבה, וכשנוגע השרץ בצק הוא כאלו נגע בעריבה ממש: צק החרש – שמכין עליו ביד ואינו משמיע קול ודומה לחרש שקורין לו ואינו משיב. פירוש אחר, צק החרש, שהוא קשה כחרש ואינו ניכר אם החמיץ: אם יש כיוצא בו שהחמיץ – אם יש עיסה אחרת שנילושה בצעה שזו נילושה וכבר החמיאה, אסור. ואם אין שם כיוצא בו, הוי שיעורה כדי שיהלך אדם מיל בהליכה צינונית, ושיעור זה כזמן שני חומשי שעה:

(ג) בַּיַּצֵּד מִפְּרִישֵׁין חֲלָה בְּטְמֵאָה בְּיוֹם טוֹב, רַבִּי אֶלְיָעֵזֶר אֹמֵר, לֹא תִקְרָא לָהּ שֵׁם, עַד שֶׁתֵּאָפֶה. רַבִּי יְהוּדָה בֶּן בֶּתִירָא אֹמֵר, תִּטִּיל בְּצוּנָה. אֹמֵר רַבִּי

דהאוכלו פטור: כותח הצבלי – עשוי מפת מעופש וחלב. ורגילים לטבל בו את המאכל: סכר המדי – סכר שהיו עושין במדי מחטים או שעורים שרויים במים: וחומץ האדומי – חומץ שעשוי בארץ אדום שנותנים שעורים [בין] ומשהין אותם שם כדי שיחמיאו: וזיתים המזרי – תלתא שערי ותלתא קורטמי הוא כרכום מדברי ונקרא בערבי קרטום ותלתא מלחא, ועושין אותו לרפואה. עד כאן חמץ הראוי לאכילה על ידי תערוכת. מכאן ואילך חמץ נוקשה בעיניה: וזמן של כבעים – מים שנותנין בהם סודים ומשתמשים בהם הכבעים למלאכתן: ועמילן של טבחים – [פת] שעושין מקמח תבואה שלא הביאה שליש ביסולה, ומכסים בה את הקדרה לשאוב את הזומא: וקולן של סופרים – עפר הרחיים מגבליחם אותו במים וסופרים מדבקים בו ניירותיהם: רבי אליעזר – מוסיף, דאילו תנא קמא לית ליה אללא חמץ

רע"ב – (ז) צק שבסדקי עריבה – ועשוי לחוק שצריה וסדקיה. אם יש כזית במקום אחד חייב לבער. פחות מכאן בטל במיעוט. ואם אינו עשוי לחוק, אפילו פחות מכזית חייב לבער, לפי שאינו מבטלו שם ואפשר שימלך ויטלנו משם: וכן לענין הטומאה – אם נגע שרץ בהאי צק בפסח שאיסורו חושבו, אם יש בו כזית חוץ צפני הטומאה ולא הוי כעריבה ולא נחתא לה טומאה לעריבה. ובפחות מכזית, אם אינו מקפיד עליו בטל לגבי עריבה והוי כאלו נגע השרץ בעריבה ענמה והיא טמאה: אם מקפיד עליו חוץ – הכי קאמר, ובשאר ימות השנה שאין איסורו חושבו, אין הדבר תלוי בשיעור אם יש בו כזית אם לאו, אללא בקפידא תליא

חק לישראל – פרשת שלח יום ב'

יְהוֹשֻׁעַ, לֹא זֶה הוּא חֶמֶץ שְׂמֹנְהָרִים עָלָיו בְּבַל יֵרָאֶה וּבְבַל יִמָּצֵא, אֲלֵא מִפְּרִשְׁתָּהּ וּמִנִּיחָתָה עַד הָעֶרֶב, וְאִם הֶחְמִיצָהּ, הֶחְמִיצָהּ:

ונתן לסל, הסל מִכֶּרֶם לַחֲלָה: לֹא זֶה חֶמֶץ שְׂמֹנְהָרִים עָלָיו – דְּלֹא לִילִיָּה הוּא לְאַחַר שְׁקָרָא עֲלֵיהּ שָׁם, וְקָרָא כְּתִיב (שְׁמוֹת יג) לֹא יֵרָאֶה לָךְ, שְׁלֹךְ אִי אַתָּה רוּחָה אֲבָל אַתָּה רוּחָה שֶׁל אַחֵרִים וְשֶׁל גְבוּיָה, וְזֶה אִינוּ שְׁלֹךְ וְלֹא שֶׁל חֶזֶק דְּאֶחָד לֹא מִטָּא לִיד כְּהֵן. וְר' אֲלֵיעֶזֶר סָבַר הוֹאִיל אִי צִעִי מִתְשַׁיל עֲלֵה הוּאִי הַקֶּדֶשׁ צִטְעוֹת וְאִינוּ הַקֶּדֶשׁ וְחִזִּיא לִיה לְאַחֲלֵה, נִמְצָא דְשִׁלּוּ הוּא וְחֶמֶץ שֶׁל יִשְׂרָאֵל הוּא. וְר' יְהוֹשֻׁעַ סָבַר לֹא אִמְרִינן הוֹאִיל – וְהִלְכָה כִּי אֲלֵיעֶזֶר:

רע"ב – (ג) חלה בטומאה – שנטמאת העיסה ושוב אין החלה הניטלת ממנה ראויה לאכילת כהן, כיצד מפרישין אותה ביום טוב של פסח, הרי אין יכול לאפותה בפסח מאחר שאינה ראויה לאכילה, ולשהותה ולשורפה בערב אי אפשר שמא תחמיץ, ולהאכילה לכלבים אי אפשר שאין מצערין קדשים ביום טוב: ר' אֲלֵיעֶזֶר אומר לא יקרא לה שם חלה עד שתאפה – דאכתי כל חדא וחדא חזיא ליה, דמכל חדא וחדא מפריש פורתא, ולאחר אפייתה אם רצה יפריש חלה שלימה על הכל, דקסבר ר' אֲלֵיעֶזֶר הרודה מן התנור

(ד) רַבֵּן גַּמְלִיאֵל אָמַר, שְׁלֹשׁ נָשִׁים לְשׁוֹת בְּאַחַת וְאַחַת בְּתַנּוּר אֶחָד, זֶה אֶחָד זֶה. וְחֲכָמִים אָמְרִים, שְׁלֹשׁ נָשִׁים עוֹסְקוֹת בַּבֶּצֶק, אֶחָת לְשָׂה וְאַחַת עוֹרְכַת וְאַחַת אוֹפֶה. רַבִּי עֲקִיבָא אָמַר, לֹא כָּל הַנָּשִׁים וְלֹא כָּל הָעֵצִים וְלֹא כָּל הַתַּנּוּרִים שְׂוִין. זֶה הַכֹּלֵל, תַּפְחָה, תִּלְטוּשׁ בְּצוּנָן:

ואמר שאין ראוי לעשות כדבריו, לפי שיש נשים עלולות ומחמיצות אם שוהות כל כך ושי תנור שאינו חס מהר ויש ענים שאין נבערים מהר, אלא כדברי חכמים ראוי לעשות לעסוק תמיד בצֶּבֶק, שכל זמן שעוסקין בצֶּבֶק אינו צא לידי חימוץ. וכן הלכה: זה הכלל תפח – הצֶּבֶק שצידה שרואה שרואה לתפוח: תִּלְטוּשׁ – ידה צמים לונגין ותקטפנה ותלטנן:

רע"ב – (ד) שלש נשים לשות כאחת – כל אחת תנור מלא, ואין כאן חימוץ, רע"פ [שהאחת] ממחנת על שיאפו השתים: וחכמים אומרים – אין להקל כל כך שיהו לשות כאחת, אלא שלש נשים עוסקות כל אחת בצֶּבֶק שלה: אחת לשה – האחרונה לשה כשחברתה האמצעית מקטפת, והשלישית שלשה תחילה אופה שלה: לא כל הנשים – ר' עקיבא אמילתיה דרבן גמליאל קא מהדר

(ה) שִׂאֹר, יִשְׂרָף, וְהָאוּכָלוּ פְּטוּר. סְדוּקָה, יִשְׂרָף, וְהָאוּכָלוּ חַיֵּב בְּרַת. אִיזְהוּ שִׂאֹר, בְּקִרְנֵי חֲגָבִים. סְדוּקָה, שְׁנַתְעַרְבוּ סְדָקָיו זֶה בְּזָה, דְּבִרְי רַבִּי יְהוּדָה. וְחֲכָמִים אָמְרִים, זֶה וְזֶה הָאוּכָלוּ חַיֵּב בְּרַת. וְאִיזְהוּ שִׂאֹר, כָּל שֶׁהִכְסִיפוּ פָּנָיו בְּאָדָם שֶׁעָמְדוּ שְׁעֵרוֹתָיו:

דקרני חגבים נמי הוא סדוק. ואיזהו שיאור שפטור, זה שאין בו שום סדוק אצל הכסיפו פניו כאדם שעמדו שערתיו מתוך פחד [שפניו מכסיפין]. והלכה כחכמים:

רע"ב – (ה) שיאור – שלא החמיץ כל זרכו: [סידוק] – לך הצֶּבֶק כשמחמיץ נעשה סדקים סדקים: כקרני חגבים. סדק לכאן וסדק לכאן: זה וזה האוכלו חייב כרת –

(ו) אֲרַבְעָה עָשָׂר שְׁחָל לְהִיּוֹת בְּשִׁבְתָּהּ, מִבְּעֵרִים אֶת הַבֶּל מִלִּפְנֵי הַשִּׁבְתָּהּ, דְּבִרְי רַבִּי מֵאִיר. וְחֲכָמִים אָמְרִים, בְּזִמְנָן. רַבִּי אֲלֵעֶזֶר בֵּר צְדוּקָה אָמַר, תְּרוּמָה מִלִּפְנֵי הַשִּׁבְתָּהּ וְחֵלִין בְּזִמְנָן:

חק לישראל – פרשת שלח יום ב'

חולין אין כריך לבצר אלכא בזמנו שיכול למאוא להס אוכלים הרצה. והלכה כר' אליעזר ברבי דרוק:

רע"ב – (ו) מצערים את הכל – בין חולין בין תרומה. חוץ מכדי אכילתו לשבת: תרומה מלפני השבת – שאין יכול להאכילה לא לזרים ולא לבהמה ולהשהותה אי אפשר. אבל

(ו) והחולך לשיחוט את פסחו, ולמול את בנו, ולאכול סעודת ארוסין בבית חמיו ונזכר שיש לו חמץ בתוך ביתו, אם יכול לחזור ולבער ולחזור למצותו, יחזור ויבער. ואם לאו, מבטלו בלב. להציל מן הנקרים, ומן הנקרה, ומן הלסטים, ומן הדלקה, ומן המפלת, יבטל בלב. ולשבות שבייתת הרשות, יחזור מיד:

הולך להחשיך על התחום ולקנות שציתה להלך משם והלאה אלפים אמה לדבר הרשות, יחזור מיד. אבל לקנות שציתה מלוא כגון שריך לילך למחר לבית האכל או לבית המשטה, היינו כהולך לשיחוט את פסחו:

רע"ב – (ז) ההולך – בארבעה עשר קאי: אם יכול – שיש שהות ביום: להליל מן הגייס – את ישראל הנדלפים: יבטל בלב – ולא יחזור ואפילו יש שהות, דמדלאורייתא צביטול בעלמא סגי: ולשבות שציתה הרשות – שהיה

(ח) וכן מי שיצא מירושלים ונזכר שיש בידו בשר קדש, אם עבר צופים, שודפו במקומו. ואם לאו, חוזר ושודפו לפני הבידה מעצי המערכה. ועד כמה הן חוזרין, רבי מאיר אומר, זה וזה בכביצה. רבי יהודה אומר, זה וזה בכזית. וחקמים אומרים, בשר קדש בכזית, וחקמים בכביצה:

במקומו, וסבר רבי מאיר חזרתו כטומאתו, מה טומאת אוכלין כביצה שאין אוכלין כביצה שאין אוכל מטמא בפחות מכביצה, כך אינו חוזר על פחות מכביצה: ר' יהודה אומר זה וזה בכזית – סבר חזרתו כאיסורו, מה איסורו בכזית, שעל כזית חמץ או בשר קודש חייב, כך על כזית חוזר: בשר קודש – משום חומרא דקדשים חוזר אף על כזית, חמץ דחולין אינו חוזר אללא על כביצה. והלכה כחכמים:

רע"ב – (ח) שיש בידו בשר קודש – שנפסל בזולא. שחומת ירושלים היא מחילה לקדשים וקלים: אם עבר לופים – שם מקום שמשם רואים בית המקדש: שורפו במקומו – ולא הטריחוהו לחזור: ואם לאו חוזר ושורפו – דכתיב (ויקרא ו) בקודש לא תאכל בשר חסר, במקום אכילתו שריפתו: זה וזה – חמץ דאמרינן לעיל ונזכר שיש לו חמץ בתוך ביתו וכו', ובשר קודש שעמו: כביצה – אבל בפחות, חמץ מצטלו בלב, ובשר קודש שורפו

גמרא – פסחים דף מט' ע"א

לאכול סעודת אירוסין. תניא רבי שמעון אומר כל סעודה שאינה של מצוה אין תלמיד חכם רשאי להנות ממנה כגון מאי אמר רבי יוחנן כגון בת כהן לישראל ובת תלמיד חכם לעם הארץ דאמר רבי יוחנן בת כהן לישראל אין זוגן עולה יפה מאי היא אמר רב חסדא או אלמנה או גרושה או זרע אין לה במתניתא תנא קוברת או קוברתו או מביאתו לידי עניות איני והא אמר רבי יוחנן הרוצה שיתעשר ידבק בזרעו של אהרן כל שכן

חק לישראל – פרשת שלח יום ב'

שתורה וכהונה מעשרתן לא קשיא הא בתלמיד חכם הא בעם הארץ רבי יהושע נסיב כהנתא חלש אמר לא ניחא ליה לאהרן דאדבק בזרעיה דהוי ליה חתנא כי אנא רב אידי בר אבין נסיב כהנתא נפקו מיניה תרי בני סמיכי רב ששת בריה דרב אידי ורבי יהושע בריה דרב אידי אמר רב פפא אי לא נסיבנא כהנתא לא איעתרי אמר רב כהנא אי לא נסיבנא כהנתא לא גלאי אמרו ליה והא למקום תורה גלית לא גלאי כדגלי אינשי אמר רבי יצחק כל הנהנה מסעודת הרשות לסוף גולה שנאמר ואכלים כרים מצאן ועגלים מתוך מרבק וכתוב לכן עתה יגלו בראש גלים: תנו רבנן כל תלמיד חכם המרבה סעודתו בכל מקום סוף מחרים את ביתו ומאלמן את אשתו ומייתם את גוזליו ותלמודו משתכח ממנו ומחלוקות רבות באות עליו ודבריו אינם נשמעים ומחלל שם שמים ושם רבו ושם אביו וגורם שם רע לו ולבניו ולבני בניו עד סוף כל הדורות מאי היא אמר אביי קרו ליה בר מחים תנורי רבא אמר בר מרקיד בי כובי רב פפא אמר בר מלחך פינכי רב שמעיה אמר בר מך רבע: תנו רבנן לעולם ימכור אדם כל מה שיש לו וישא בת תלמיד חכם שאם מת או גולה מובטח לו שבניו תלמידי חכמים ואל ישא בת עם הארץ שאם מת או גולה בניו עמי הארץ תנו רבנן לעולם ימכור אדם כל מה שיש לו וישא בת תלמיד חכם וישא בתו לתלמיד חכם משל לענבי הגפן בענבי הגפן דבר נאה ומתקבל:

רש"י על הגמרא

את אשתו – שמצק לימודו ואי אפשר לו, וגולה למזונה, והרי אשתו צאלמנות חיות: גוזליו – יתומין: ותלמודו משתכח – שאינו עסוק לחזור עליו: ומחלוקות רבות באות עליו – מחמת ששכח תלמודו, או הקפות שמקיף מחנונין לסעודותיו: קרו ליה – לבנו: מרקיד בי כובי – כדרך הליננים, שמשחקין ומרקדין בחנויות להשקותן בשכרן: מלחך פינכי – קערות: מך רבע – מקפל לבשו וכוץ וישן, דרך המשחקין, אינו מספיק לילך לביתו ולשכב על מטו, אלא מקפל לבשו תחתיו וישן: מך – כמו בר חמרא מוך שקיד וגני (תענית ו, ב):

בת כהן – נריכה להינשא לכהנים, ולא לפגום משפחתה להינשא לישראל: אין זוגין עולה יפה – צמזל טוב: מאי היא – מה עולה בידן: או אלמנה או גרושה או זרע אין לה – כדכתיב (ויקרא כב) וכת כהן כי תהיה לאיש זר וסמך ליה וכת כהן כי תהיה אלמנה וגרושה וזרע אין לה וגו': או קוצרה – צלח זמן: תלמיד חכם – הוא שבה לו, אבל עם הארץ ואינו כהן גנאי הוא לו לאהרן, ונענשים: לא גלאי – רב כהנא גלה מצבל לארץ ישראל, כדאמר בהגוזל ומאכיל (צבא קמא ק"ו, א): לא גלאי כדגלו אינשי – שאר תלמידים יולאים מדעתן, ואני ילאתי על כרחי, מחמת מרדין ואימת מלכות: ומאלמן

חק לישראל – פרשת שלח יום ב'

זוהר – שלח דף קס"א ע"א

ועתה יגדל נא פח יי. רבי אחא ורבי יוסי אמרי, זכאי אינון ישראל מעמין עובדי פוכבים ומזלות דעלמא. דקודשא בריך הוא אתרעי בהו, ואתפני בהו, ואתפאר בהו, דהא עלמא לא אברי אלא בגיניהון דישראל, דישתדלון באורייתא, בגין דחד בחד אתקשרו. וישראל לתתא בהאי עלמא, אינון קיומא דיליה, וקיומא דכל שאר עמין, אימתי בזמן דעבדי רעותא דמאריהון:

תא חזי, כד ברא קודשא בריך הוא בר נש בעלמא, אתקין ליה פגוונא עלאה (יקרא), ויהב ליה חיליה ותוקפיה באמצעיתא דגופא, דתמן שריא לבא. דהוא (מזונא) תוקפא דכל גופא, ומתמן אתון כל גופא. (וכל אינון שייפי דגופא מתמן אתונן) ודא לבא אחיד (דף קס"א ע"ב) ואתקף באתר עלאה דלעילא. דאיהו מוחא דרישא, דשאר ליעילא (ואחיד ביה), ודא אתקשר בדא:

ובגוונא דדא, אתקין קודשא בריך הוא עלמא. ועבד (ליה) חד גופא, ואתקין שייפי דגופא סחרניה דלבא, ולבא שארי באמצעיתא דכל גופא. וכל אינון שייפין אתוננו מההוא לבא, דהוא תוקפא דכלא, וכלא ביה תליין. וההוא לבא, אתקשר ואתאחד במוחא עלאה דשריא לעילא:

תא חזי, כד ברא קודשא בריך הוא עלמא, אשרא (ס"א אסדר) לימא דאוקינוס דאסחר כל ישובא דעלמא. וישובא דכל שבעין אומין כלא אסחר לירושלים. וירושלים באמצעיתא דכל ישובא שריא. והיא אסחרא להר הבית. והר הבית אסחר לעזרות דישראל. ואינון עזרות סחרן ללשכת הגזית, דתמן סנהדרי גדולה יתבין. ותנינו, לית ישיבה בעזרה, אלא למלכי בית דוד בלחודייהו:

ולשכת הגזית אסחר למזבח. והמזבח אסחר לבית האולם. והאולם להיכל. והיכל לבית קדש הקדשים, דתמן שכינה שריא, וכפרת וכרובים וארון. והכא הוא לבא, דכל ארעא ועלמא. ומחכא אתוננו כל אינון אתרי דישובא, דאינון שייפי דגופא. ולבא דא אתון ממוחא דרישא, ואתאחיד דא ברא, דדא הוא דכתיב (שמות טו) מכון לשבתך פעלת יי:

הלכה – הרמב"ם תפילה פרק ט'

(א) סדר תפלות הציבור כך הוא בשחר כל העם יושבים ושליח ציבור יורד לפני התיבה ועומד באמצע העם ומתחיל ואומר קדיש וכל העם עונים אמן יהא שמיה רבא מבורך לעלם ולעלמי עלמיא בכל כחן ועונין אמן בסוף קדיש ואחר כך אומר ברכו את יי המבורך והם עונים ברוך יי המבורך לעולם ועד ומתחיל ופורס על שמע בקול רם והם

חק לישראל – פרשת שלח יום ב'

עונים אמון אחר כל ברכה וברכה והיודע לברך ולקרות עמו קורא עד שמברך גאל ישראל:

(ב) והכל עומדין מיד ומתפללים בלחש ומי שאינו יודע להתפלל עומד ושותק עד שיתפלל שליח ציבור בלחש עם שאר העם וכל מי שיגמור תפלתו עם הציבור יפסיע שלש פסיעות לאחוריו ויעמוד במקום שהגיע אליו בעת שיפסיע:

לע"נ

זאב וזיים בן שרה, משה דוד בן סולטנה סוזן מלכה, גד גבריאל בן סוזן, סולטנה סוזן מלכה
בת שמואלה, דניאלה פורטונה בת רזאל, צדיקה בת שרה ז"ל.